

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2026. № 1. ISSN 2307-2105

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.1.13>

УДК 657.1

М. В. Болдуєв,

д. держ. упр., професор, НУ «Запорізька політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8889-6555>

О. В. Болдуєва,

д. е. н., доцент, Запорізький національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5267-1816>

О. В. Артюх,

д. е. н., професор, Одеський національний економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8845-8002>

О. Г. Лищенко,

к. е. н., доцент, НУ «Запорізька політехніка»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9211-9567>

Т. О. Муренко,

к. е. н., доцент, Одеський національний економічний університет

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-4152-501X>

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

M. Bolduiev,

*Doctor of Public Administration, Professor,
National University «Zaporizhzhia Polytechnic»*

O. Bolduieva,

*Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Zaporizhzhia National University*

O. Artyukh,

*Doctor of Economic Sciences, Professor
Odesa National University of Economics,*

O. Lyshchenko,

*PhD in Economics, Associate Professor,
National University «Zaporizhzhia Polytechnic»*

T. Murenko,

*PhD in Economics, Associate Professor,
Odesa National University of Economics*

MODERN ACCOUNTING INFORMATION SYSTEMS IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION

У статті досліджено сучасні підходи до впровадження та використання інформаційних систем бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації економіки. Розглянуто особливості інтеграції інноваційних технологій, зокрема ERP-систем, засобів штучного інтелекту та аналітичних платформ, у процеси обліку на підприємствах. Акцентовано увагу на їх впливі на ефективність облікової діяльності, своєчасність формування фінансової звітності та підтримку управлінських рішень.

Обґрунтовано актуальність автоматизації облікових процесів як ключового чинника підвищення конкурентоспроможності підприємств. Здійснено аналіз наукових публікацій і практичного досвіду щодо переваг і викликів цифровізації бухгалтерського обліку. Результати дослідження

можуть бути корисними для науковців, фахівців з обліку та інформаційних технологій, а також керівників підприємств, зацікавлених у модернізації системи бухгалтерського обліку.

The article provides a comprehensive study of the transformation of accounting under the influence of digitalization and the growing role of information systems in modern enterprise management. The author emphasizes the significant changes taking place in the accounting environment, driven by the need for real-time access to high-quality financial information, a high level of automation of accounting processes, and the integration of innovative technologies into the daily practices of business entities. It is substantiated that in the context of digital transformation, the effectiveness of accounting systems largely depends on the degree of enterprise adaptation to the use of modern software solutions.

Particular attention is paid to the analysis of the functional capabilities and practical feasibility of implementing ERP systems, cloud technologies, analytical platforms, artificial intelligence tools, and automated accounting modules. Examples are provided to demonstrate the impact of these tools on data processing speed, error reduction, improved transparency of managerial information, and enhanced capabilities for forecasting financial outcomes. It is found that digital tools create the prerequisites for synchronizing accounting with other managerial functions of the enterprise, thus increasing its competitiveness in the market.

At the same time, the article examines the key challenges of accounting digitalization, including the need to improve digital literacy among personnel, ensure cybersecurity, adapt accounting policies to new standards and requirements, and modernize information infrastructure. It is noted that the implementation of modern accounting information systems (AIS) requires a systematic approach to change — from strategic planning to training and continuous technological updates. An integrated information management system that encompasses both accounting and analytical functions is identified as a critical factor for effective digital transformation.

The findings of the study have practical relevance for enterprises undergoing modernization of their accounting processes, as well as for researchers, educators, and practitioners in the fields of accounting and information technology. The conclusions may be used in the development of enterprise digital development strategies, the formation of educational programs for the next generation of accounting professionals, and as a foundation for further research in the area of integrating digital tools into financial management systems.

Ключові слова: *інформаційні системи бухгалтерського обліку, цифрова трансформація, ERP-системи, штучний інтелект, автоматизація обліку, облікова інформація, аналітичні платформи, фінансове управління.*

Keywords: *accounting information systems, digital transformation, ERP systems, artificial intelligence, accounting automation, accounting information, analytical platforms, financial management.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

У сучасних умовах цифрової трансформації бізнесу інформаційні системи бухгалтерського обліку набувають принципово нового значення як інструменти не лише автоматизації облікових операцій, а й комплексної підтримки управлінських рішень. Зміни в економічному середовищі, зростання обсягів даних, вимоги до прозорості та оперативності фінансової інформації зумовлюють потребу у впровадженні інноваційних технологій, таких як хмарні обчислення, мобільні застосунки, аналітичні модулі та штучний інтелект. Усе це сприяє підвищенню точності, швидкості та надійності бухгалтерського обліку, роблячи його гнучким інструментом адаптації підприємств до викликів ринку.

Актуальність проблематики зумовлена також зростанням потреби у забезпеченні кібербезпеки, захисті конфіденційної фінансової інформації та інтеграції облікових систем з іншими корпоративними платформами.

Національні та міжнародні тенденції розвитку фінансово-облікової сфери засвідчують, що інформаційні системи поступово трансформуються із суто технічного забезпечення обліку у стратегічні компоненти цифрової інфраструктури підприємства. У зв'язку з цим вивчення функціональних, технологічних і перспективних аспектів розвитку ІСБО є важливим як у теоретичному, так і у практичному контексті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

У науковій літературі останніх років активно досліджуються питання розвитку та трансформації інформаційних систем бухгалтерського обліку в умовах цифровізації. Зокрема, Ізмайлов Я. О., Осмятченко В. О., Єгорова І. Г. та Барицький Р. О. [2] акцентують увагу на еволюції комп'ютеризованих систем обліку й оподаткування в контексті глобалізації економіки, підкреслюючи їхню роль у забезпеченні прозорості та аналітичної підтримки фінансових рішень. Ляхович Г. І. та Вакун О. В. [4] досліджують вплив штучного інтелекту на управлінський облік, демонструючи потенціал автоматизації складних аналітичних процесів. У свою чергу, Матюха М. М. [3] зосереджується на практичних аспектах впровадження інформаційних систем, звертаючи увагу на бар'єри технологічного, організаційного та кадрового характеру. Правдюк Н. Л. і Правдюк М. В. [6] розглядають ШІ як каталізатор трансформаційних процесів у бухгалтерському обліку, наголошуючи на його можливостях адаптації систем до змін у бізнес-середовищі. Праця Птіциної Л., Михайлуци О. та Маніна А. [5] підкреслює ефективність використання сучасних ІТ у поєднанні з виробничими обліковими процесами, що сприяє інтеграції обліку з управлінським контролем. Романів Є. М. і Війтович М. В. [6] акцентують увагу на поточному стані інформаційних систем бухгалтерського обліку та шляхах їх модернізації відповідно до вимог цифрового середовища. Дослідження Сибірцева В. В., Кабенгеле Г. Т. та Романишина В. О. [7] висвітлює специфіку використання облікових систем у корпоративному секторі, включаючи функції фінансового управління. Скиба Г. І. та Пешков М. В. [8]

розкривають практику впровадження ERP-рішень у бухгалтерську діяльність українських підприємств, що забезпечує узгодженість облікових і управлінських процесів. Нарешті, Слободянюк С. А. [9] аналізує сутність і значення інформаційних систем в обліку та звітності, відзначаючи їхній ключовий внесок у формування цілісної фінансової інформації. Сукупність згаданих досліджень демонструє зростаючу наукову увагу до проблем цифровізації облікових процесів, актуальність впровадження інновацій та інтеграцію ІСБО з управлінською інфраструктурою підприємства.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – дослідити функціональні можливості, технологічні особливості та перспективи розвитку сучасних інформаційних систем бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації, з акцентом на впровадження інноваційних рішень, зокрема штучного інтелекту та машинного навчання, а також проаналізувати їх значення для підвищення ефективності облікових процесів і підтримки управлінських рішень на підприємствах.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті постійного ускладнення бізнес-середовища та активного впровадження цифрових технологій, значення інформаційних систем бухгалтерського обліку невіддільно зростає. Вони стають не лише інструментом виконання регламентованих процедур, а й засобом забезпечення ефективного управління, фінансового планування та стратегічного аналізу. Розуміння особливостей функціонування таких систем, їх переваг, технологічних інновацій і викликів, що супроводжують їх впровадження, є необхідною умовою для адаптації підприємств до нових вимог цифрової економіки [5].

У цьому контексті доцільним є комплексний аналіз сучасних інформаційних систем бухгалтерського обліку, який охоплює як їх функціональне призначення, так і технологічні засади побудови, можливості інтеграції з іншими системами та потенціал розвитку. Такий підхід дозволяє виявити актуальні тенденції у сфері облікових технологій та сформулювати

уявлення про майбутні напрями трансформації бухгалтерського обліку як ключового елементу управлінської інфраструктури підприємств.

Сучасні інформаційні системи бухгалтерського обліку – це спеціалізоване програмне забезпечення, що автоматизує процеси збору, обробки, збереження та аналізу фінансово-економічної інформації. Такі системи є ключовим інструментом у забезпеченні прозорості, точності та своєчасності бухгалтерських операцій і фінансової звітності підприємств [9].

Сучасні інформаційні системи бухгалтерського обліку виконують широкий спектр функцій, спрямованих на автоматизацію та підвищення ефективності облікових процесів. Однією з ключових функцій є автоматизація бухгалтерських процедур, яка передбачає ведення журналів господарських операцій, нарахування заробітної плати, облік основних засобів і матеріальних запасів. Це дозволяє зменшити вплив людського фактора, підвищити точність облікових записів і забезпечити своєчасне відображення фінансової інформації [10].

Наступною важливою функцією є формування фінансової та податкової звітності відповідно до вимог чинного законодавства. Системи автоматично генерують звітні форми на основі введених даних, враховуючи особливості національних та міжнародних стандартів обліку (наприклад, НП(С)БО чи МСФЗ). Це значно полегшує процес підготовки звітності та мінімізує ризики податкових помилок [11].

Функції контролю й аудиту також мають важливе значення в межах сучасних інформаційних систем бухгалтерського обліку. Системи надають можливості для перевірки правильності бухгалтерських записів, фіксації змін у даних і моніторингу дій користувачів. Такі механізми сприяють забезпеченню внутрішнього контролю та підвищенню довіри до облікової інформації.

Аналітична обробка даних є ще одним критично важливим компонентом. Інформаційні системи формують різноманітні звіти, що дозволяє аналізувати фінансові показники підприємства, здійснювати

планування, бюджетування й прогнозування майбутніх результатів діяльності. Це, у свою чергу, сприяє підтримці управлінських рішень та забезпеченню економічної обґрунтованості дій керівництва [7].

Останньою, але не менш важливою функцією є інтеграція інформаційних систем бухгалтерського обліку з іншими інформаційними системами. Йдеться, зокрема, про зв'язок з ERP- і CRM-системами, банківським програмним забезпеченням, електронним кабінетом платника податків та іншими цифровими платформами. Така інтеграція забезпечує єдність інформаційного простору підприємства, скорочує витрати часу на обмін даними та підвищує узгодженість між різними бізнес-процесами.

Сучасні інформаційні системи бухгалтерського обліку активно впроваджують новітні технологічні рішення, які забезпечують підвищення ефективності, мобільності та безпеки облікових процесів. Однією з найбільш визначальних технологічних тенденцій є використання хмарних технологій (cloud accounting). Хмарні рішення надають можливість користувачам отримувати доступ до облікових даних з будь-якого пристрою, підключеного до мережі Інтернет, що особливо актуально в умовах віддаленої роботи, децентралізованих структур управління та необхідності швидкого реагування на зміни в економічному середовищі.

Іншою важливою технологічною складовою є мобільні застосунки, які значно спрощують моніторинг фінансових показників у режимі реального часу. Завдяки мобільним додаткам керівники підприємств та фінансові менеджери можуть оперативнo отримувати звіти, контролювати грошові потоки, погоджувати платежі або слідкувати за дебіторською заборгованістю, що підвищує гнучкість управлінських рішень і сприяє своєчасному реагуванню на фінансові виклики.

Значного поширення у сфері облікових технологій набули елементи штучного інтелекту та машинного навчання. Вони застосовуються для автоматичного розпізнавання документів, обробки первинної документації, виявлення логічних невідповідностей та аномальних операцій. Такі

інструменти дозволяють зменшити навантаження на персонал, підвищити точність обробки великого обсягу даних, а також своєчасно виявляти ризики шахрайства чи помилок.

Не менш важливою є проблема забезпечення захисту облікових даних. У сучасних інформаційних системах бухгалтерського обліку безпека реалізується через багаторівневу систему авторизації користувачів, застосування криптографічного шифрування інформації, регулярне резервне копіювання баз даних та використання засобів контролю доступу. Це дозволяє мінімізувати загрози витоку або втрати конфіденційної інформації, а також забезпечити відповідність вимогам інформаційної безпеки та законодавства з питань захисту персональних і фінансових даних [1, 8].

Таким чином, технологічні особливості сучасних облікових систем формують основу для їх широкого застосування в умовах цифрової трансформації бізнесу, забезпечуючи зручність, адаптивність та високий рівень захисту інформаційних ресурсів підприємств.

Для забезпечення ефективного ведення бухгалтерського обліку на підприємствах різного масштабу дедалі частіше використовуються спеціалізовані програмні рішення, які враховують як загальні вимоги до облікових систем, так і специфіку нормативно-правового середовища [2]. Сучасні інформаційні системи бухгалтерського обліку розрізняються за функціональними можливостями, ступенем автоматизації, технологічними характеристиками, масштабом застосування та орієнтацією на певні категорії користувачів.

У таблиці 1 представлено порівняльний аналіз найбільш популярних програмних продуктів, що використовуються в бухгалтерському обліку. Описано цільову аудиторію кожної системи, її ключові функціональні можливості, переваги, а також особливості практичного застосування. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити доцільність впровадження того чи іншого рішення відповідно до потреб конкретного підприємства, з

урахуванням його організаційної структури, розміру, галузевої специфіки та технологічної готовності до цифрової трансформації.

Таблиця 1 Популярні програмні рішення для бухгалтерського обліку

Назва системи	Цільова аудиторія	Основні функції	Переваги	Особливості використання
SAP ERP / SAP S/4HANA	Великі корпорації та транснаціональні компанії	Комплексна інтеграція обліку, фінансів, логістики, HR, виробництва, аналітики	Висока масштабованість, гнучкість налаштувань, підтримка глобальних стандартів	Потребує значних інвестицій в адаптацію та навчання персоналу; часто впроваджується поетапно
BAS (Business Automation Software)	Підприємства різного масштабу, переважно в Україні	Ведення бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, розрахунок зарплати, управління складом і виробництвом	Повна відповідність українському законодавству, адаптація до вимог ДПС, підтримка оновлень	Найбільш поширене рішення серед українських бухгалтерів; замінило 1С:Підприємство у зв'язку з санкціями
Microsoft Dynamics 365 Business Central	Середній і великий бізнес	Облік фінансів, управління закупівлями, продажами, запасами, CRM	Інтеграція з продуктами Microsoft (Excel, Teams, Power BI), зручний інтерфейс	Підтримує як локальні, так і хмарні рішення; має гнучку модульну структуру
QuickBooks, Xero, Zoho Books	Малий та середній бізнес (особливо у США, Європі)	Хмарний бухгалтерський облік, виставлення рахунків, облік витрат, звітність, інтеграція з банками	Простота використання, доступність у будь-якій точці світу, підтримка мультивалютності	Найбільш зручні для самостійного ведення обліку, популярні серед стартапів і фрилансерів
ISpro, Парус, Обліксофт	Українські малі та середні підприємства	Облік фінансових операцій, формування регламентованої звітності, розрахунок заробітної плати, облік ТМЦ	Адаптація до національного законодавства, відносно невисока вартість впровадження	Орієнтовані на локальні потреби, широко використовуються в бюджетній сфері й на малих підприємствах

Джерело: сформовано на підставі узагальнення [12, 14, 15]

Оцінка програмних рішень, наведених у таблиці 1, свідчить про різноманіття сучасних інформаційних систем бухгалтерського обліку, які відрізняються за рівнем функціональності, масштабом застосування та технічними можливостями. Водночас їх розвиток визначається глобальними тенденціями цифровізації, що охоплюють удосконалення архітектури програм, підвищення доступності та мобільності сервісів, а також впровадження інноваційних технологій. Одним із таких ключових напрямів є поступове переорієнтування на хмарні платформи, які дедалі активніше інтегруються в практику бухгалтерського обліку.

Хмарні системи забезпечують гнучкий доступ до облікової інформації, підвищують мобільність бухгалтерських процесів і дозволяють підприємствам оптимізувати витрати на інфраструктуру. Зростання популярності хмарних рішень зумовлено також потребою в оперативному доступі до даних у реальному часі, що є особливо актуальним в умовах динамічного бізнес-середовища.

Іншою важливою тенденцією є інтеграція інформаційних систем бухгалтерського обліку з системами електронного документообігу. Це сприяє зменшенню обсягів паперової роботи, прискорює обробку первинної документації та підвищує загальну ефективність бізнес-процесів. Обмін даними між бухгалтерськими системами та зовнішніми платформами (зокрема податковими органами, банками, постачальниками) в електронному форматі забезпечує прозорість фінансових операцій і знижує ризики помилок при передачі інформації [13].

У контексті зростання кількості кіберзагроз особливого значення набуває підвищення вимог до інформаційної безпеки. Актуальні інформаційні системи бухгалтерського обліку активно впроваджують сучасні механізми захисту – багаторівневу аутентифікацію, шифрування даних, моніторинг підозрілої активності, резервне копіювання – для забезпечення цілісності, конфіденційності та доступності бухгалтерської інформації. Відповідність законодавчим вимогам у сфері кібербезпеки та захисту

персональних даних стає невід'ємним компонентом функціонування облікових систем.

Ще однією актуальною тенденцією є впровадження аналітичних модулів у структуру інформаційних систем бухгалтерського обліку. Такі модулі надають можливість формувати глибокі фінансово-економічні звіти, проводити сценарне моделювання, аналізувати ключові показники ефективності (KPI) та прогнозувати фінансові результати. Завдяки цьому бухгалтерські системи перетворюються з інструментів обліку на засоби підтримки стратегічного управління підприємством [3].

На тлі зростання популярності гібридних та дистанційних форм організації праці спостерігається поява спеціалізованих рішень, адаптованих для віддаленої роботи бухгалтерів. Такі програмні продукти передбачають зручні інтерфейси, можливість безпечного доступу через мережу, інтеграцію з мобільними застосунками та функціональність для колективної роботи. Це дозволяє забезпечити безперервність бухгалтерського обліку незалежно від місця перебування працівників.

Одним із ключових векторів еволюції сучасних інформаційних систем бухгалтерського обліку є інтеграція технологій штучного інтелекту та машинного навчання. Ці інновації відкривають нові горизонти для автоматизації, аналітики, прогнозування та прийняття управлінських рішень у сфері обліку й фінансів. На відміну від традиційних алгоритмічних систем, які працюють за заданими правилами, штучний інтелект і машинне навчання здатні самостійно навчатися на основі історичних даних, виявляти закономірності, адаптуватися до змін та генерувати висновки з невизначених або неповних даних [6].

Одним із найбільш перспективних напрямів застосування штучного інтелекту в інформаційних системах бухгалтерського обліку є автоматичне розпізнавання первинної документації. Використовуючи оптичне розпізнавання символів у поєднанні з МН-моделями, системи здатні «читати» паперові або скановані документи (рахунки-фактури, акти,

накладні) та автоматично створювати відповідні облікові записи. Це значно скорочує час на ручне введення даних, знижує ймовірність помилок і підвищує точність бухгалтерських операцій.

Іншим важливим застосуванням є виявлення аномалій та запобігання шахрайству. Моделі машинного навчання здатні аналізувати тисячі операцій у реальному часі та ідентифікувати нетипові дії, які можуть свідчити про внутрішні помилки, технічні збої або навмисні порушення. Наприклад, алгоритм може сигналізувати про незвично великі суми трансакцій, порушення послідовності документообігу або невідповідність даних у звітах.

Особливе значення штучний інтелект має в розвитку прогностичної аналітики у бухгалтерських системах. На основі історичних даних щодо надходжень, витрат, руху грошових коштів або сезонних коливань обсягів продажів, система може формувати сценарні моделі, здійснювати фінансове прогнозування, розраховувати очікувану рентабельність і допомагати в ухваленні стратегічних фінансових рішень. Такі функції є особливо важливими в умовах нестабільного ринкового середовища.

Крім того, впровадження штучного інтелекту та машинного навчання сприяє створенню інтелектуальних чат-ботів та віртуальних бухгалтерських асистентів, які можуть відповідати на запити користувачів, пояснювати правила обліку, генерувати звіти на вимогу або допомагати з навігацією в системі. Це підвищує доступність інформаційних систем бухгалтерського обліку для нефахових користувачів та зменшує навантаження на бухгалтерський персонал [4, 6].

У перспективі технології штучного інтелекту можуть трансформувати інформаційні системи бухгалтерського обліку у самоадаптивні системи, здатні автоматично оновлювати облікову політику у відповідь на зміни в законодавстві або внутрішніх бізнес-процесах підприємства. Такі системи не лише реєструватимуть факти господарської діяльності, а й пропонуватимуть оптимальні варіанти дій, наприклад: рекомендовану форму податкової

оптимізації, прогнозовану реакцію контролюючих органів або варіанти реструктуризації активів.

Однак широке впровадження технологій штучного інтелекту в інформаційні системи бухгалтерського обліку супроводжується низкою важливих викликів, які потребують системного аналізу та комплексного вирішення. Насамперед мова йде про етичні аспекти, пов'язані з розподілом відповідальності між людиною та алгоритмом. У разі, якщо ШІ-система приймає рішення на основі автоматичної обробки даних, виникає питання: хто нестиме відповідальність за помилку або хибне фінансове рішення – розробник алгоритму, бухгалтер, керівник підприємства чи постачальник програмного забезпечення? Відсутність чіткого нормативного регулювання цієї сфери створює ризики для юридичної та фінансової безпеки підприємств.

Крім того, правове регулювання використання штучного інтелекту в облікових процесах на сьогодні є недостатньо розвиненим. У більшості країн не існує спеціалізованих нормативно-правових актів, які б регулювали функціонування інтелектуальних інформаційних систем бухгалтерського обліку, захист прав користувачів або стандарти прозорості алгоритмів. Особливо актуальним є питання аудиторського контролю за рішеннями, прийнятими штучним інтелектом, що вимагає нових підходів до сертифікації таких систем і розробки спеціалізованих стандартів звітності.

Наступною складністю є якість даних, які використовуються для навчання моделей машинного навчання. Надійність і точність фінансових прогнозів безпосередньо залежать від повноти, достовірності та структурованості історичних даних. Водночас бухгалтерські дані можуть містити неточності, пропуски або бути сформованими за різними стандартами, що ускладнює створення ефективних моделей. Отже, підприємства мають інвестувати у впорядкування та стандартизацію облікових даних, перш ніж упроваджувати складні алгоритмічні рішення.

Також важливою є потреба у підготовці фахівців, які здатні працювати з інформаційними системами бухгалтерського обліку, що включають

компоненти штучного інтелекту. Йдеться не лише про IT-спеціалістів, а й про бухгалтерів, аудиторів та фінансових менеджерів, які повинні мати базові знання з алгоритмів, аналітики даних та цифрових технологій. Це вимагає змін у професійних освітніх програмах, запровадження міждисциплінарної підготовки та регулярного підвищення кваліфікації персоналу.

Окремої уваги заслуговують питання кібербезпеки та захисту конфіденційної інформації. Системи, що базуються на штучному інтелекті, обробляють великі обсяги фінансових та персональних даних, тому є вразливими до зовнішніх атак і внутрішніх витоків. Ризики зростають у хмарних середовищах, де дані передаються через відкриті канали зв'язку. Забезпечення криптографічного захисту, багаторівневої аутентифікації та постійного моніторингу систем – ключові вимоги до безпеки таких інформаційних систем бухгалтерського обліку.

Попри зазначені виклики, потенціал використання штучного інтелекту в облікових системах є надзвичайно значним. В умовах цифрової трансформації бізнесу штучний інтелект здатен радикально змінити роль бухгалтерського обліку – з рутинного інструмента фіксації господарських операцій він перетворюється на активний елемент стратегічного управління, що забезпечує оперативну аналітику, підтримку прийняття рішень і конкурентну перевагу на ринку.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.
Сучасні тенденції розвитку інформаційних систем бухгалтерського обліку відображають загальні процеси цифровізації бізнесу та орієнтовані на підвищення гнучкості, ефективності й безпеки облікових процесів в умовах мінливої економічної та технологічної реальності. Вони відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємств у цифрову епоху. Їх функціональні можливості охоплюють не лише автоматизацію традиційних облікових процедур, але й формування аналітичної інформації для підтримки управлінських рішень, забезпечення контролю, інтеграцію з

іншими цифровими платформами та відповідність вимогам національного і міжнародного законодавства. Завдяки хмарним рішенням, мобільним застосункам і засобам кіберзахисту, ці системи відповідають сучасним викликам бізнес-середовища та сприяють гнучкості й оперативності фінансового управління.

Особливої актуальності набуває впровадження штучного інтелекту та машинного навчання в облікові системи, що дозволяє суттєво підвищити рівень автоматизації, виявляти аномалії, здійснювати прогнозування та формувати адаптивну аналітику. Водночас ефективне використання таких технологій потребує вирішення низки викликів, пов'язаних з етикою, правовим регулюванням, підготовкою кадрів і забезпеченням інформаційної безпеки. У результаті інформаційні системи бухгалтерського обліку трансформуються з технічного інструменту фіксації господарських операцій у важливий стратегічний ресурс, що визначає конкурентоспроможність підприємства в умовах цифрової економіки.

Література

1. Волинець В. І., Погріщук Б. В., Гордополова Н. В. Інформаційні системи і технології в обліку і аудиті. Практикум : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. спец. "Облік і аудит" ; Терноп. нац. екон. ун-т, Вінниц. навч.-наук. ін-т економіки. 4-е вид., перероб. і допов. Тернопіль : Крок, 2018. 295 с.
2. Ізмайлов Я. О., Осмятченко В. О., Єгорова І. Г., Барицький Р. О. Розвиток комп'ютеризованих інформаційних систем обліку й оподаткування в умовах глобалізації та цифровізації економічних відносин *Бізнес Інформ.* 2022. № 10. С. 145-151.
3. Лучко М. Р., Адамик О. В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті : [навч. посіб.]; Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 250 с.
4. Ляхович Г. І., Вакун О. В. Використання штучного інтелекту для підвищення ефективності системи управлінського обліку. *Проблеми теорії*

та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу. 2023. Вип. 3. С. 28-33.

5. Матюха М. М. Шляхи впровадження інформаційних систем обліку *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2021. Вип. 1. С. 35-37.

6. Правдюк Н. Л., Правдюк М. В. Штучний інтелект як каталізатор трансформацій-них процесів у бухгалтерському обліку. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 1. С. 69-83.

7. Птіцина Л., Михайлуца О., Манін А. Удосконалення інформаційних систем і технологій виробничого підприємства з метою підвищення ефективності практичної складової ведення фінансового та управлінського обліку і аудиту *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. Вип. 5. С. 431-440.

8. Романів Є. М., Війтович М. В. Сучасний стан та напрямки удосконалення інформаційної системи в бухгалтерському обліку *Молодий вчений*. 2023. № 10. С. 229-232.

9. Сибірцев В. В., Кабенгеле Г. Т., Романишин В. О. Особливості застосування облікових інформаційних систем у корпоративному обліку та фінансовому управлінні *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. № 9. С. 21-26.

10. Скиба Г. І., Пешков М. В. Впровадження і використання сучасних інформаційно-управляючих технологій і ERP-систем у бухгалтерському обліку вітчизняних підприємств *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки*. 2022. Вип. 4. С. 41-48.

11. Слободянюк С. А. Сутність та значення інформаційних систем в обліку та звітності *Агросвіт*. 2024. № 13. С. 107-112.

12. Терлецька І. В. Управлінські інформаційні системи в обліку і оподаткуванні : посібник; Миколаїв. нац. ун-т [ім. В. О. Сухомлинського]. Миколаїв : Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, 2017. 252 с.

13. Удосконалення системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання : [колект.] монографія / [В. С. Рудницький та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Рудницького; ДВНЗ "Ун-т банк. справи". Львів : Галич-Прес, 2018. 271 с.

14. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні : навч. посіб. / В. М. Краєвський [та ін.]; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 287 с.

15. Шквір В. Д., Загородній А. Г., Височан О. С. Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті : підручник; Нац. ун-т "Львів. політехніка". 5-те вид. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 402 с.

References.

1. Volynets, V.I. Pohryshchuk, B.V. and Hordopolova, N.V. (2018), *Informatsiini systemy i tekhnolohii v obliku i audyti. Praktykum [Information systems and technologies in accounting and auditing. Workshop]*, 4th ed, Krok, Ternopil, Ukraine.

2. Izmailov, Ya.O. Osmiachenko, V.O. Yehorova, I.H. and Barytskyi, R.O. (2022), "Development of computerized accounting and taxation information systems in the context of globalization and digitalization of economic relations", *Biznes Inform*, vol. 10, pp. 145-151.

3. Luchko, M.R. and Adamyk, O.V. (2016), *Informatsiini systemy i tekhnolohii v obliku y audyti [Information systems and technologies in accounting and auditing]*, TNEU, Ternopil, Ukraine.

4. Liakhovych, H.I. and Vakun, O.V. (2023), "The use of artificial intelligence to improve the effectiveness of management accounting systems", *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu ta analizu*, vol. 3, pp. 28-33.

5. Matiukha, M.M. (2021), "Ways of implementing accounting information systems", *Naukovi pratsi Mizhr. akademii upravlinnia personalom. Ekonomichni nauky*, vol. 1, pp. 35-37.
6. Pravdiuk, N.L. and Pravdiuk, M.V. (2024), "Artificial intelligence as a catalyst for transformational processes in accounting", *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, vol. 1, pp. 69-83.
7. Ptitsyna, L. Mikhailutsa, O. and Manin, A. (2024), "Improvement of information systems and technologies of an industrial enterprise to increase the effectiveness of financial and managerial accounting and auditing", *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, vol. 5, pp. 431-440.
8. Romaniv, Ye.M. and Viitovych, M.V. (2023), "The current state and directions of improvement of the information system in accounting", *Molodyi vchenyi*, vol. 10, pp. 229-232.
9. Syvirtsev, V.V. Kabengele, H.T. and Romanyshyn, V.O. (2024), "Features of the application of accounting information systems in corporate accounting and financial management", *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. 9, pp. 21-26.
10. Skyba, H.I. and Pieshkov, M.V. (2022), "Implementation and use of modern information and control technologies and ERP systems in accounting of domestic enterprises", *Naukovi pratsi Mizhr. akademii upravlinnia personalom. Ekonomichni nauky*, vol. 4, pp. 41-48.
11. Slobodianiuk, S.A. (2024), "The essence and importance of information systems in accounting and reporting", *Ahrosvit*, vol. 13, pp. 107-112.
12. Terletska, I.V. (2017), *Upravlinski informatsiini systemy v obliku i opodatkuvani [Management information systems in accounting and taxation]*, Mykolaiv National University named after V.O. Sukhomlynskyi, Mykolaiv, Ukraine.
13. Rudnytskyi, V.S. et al. (2018), *Udoskonalennia systemy bukhhalterskoho obliku, analizu i kontroliu yak informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia sub'iektamy hospodariuvannia [Improvement of the system of*

accounting, analysis and control as information support for management of economic entities], Halych-Pres, Lviv, Ukraine.

14. Kraievskiy, V.M. et al. (2020), *Upravlinski informatsiini systemy v obliku ta opodatkuvanni [Management information systems in accounting and taxation]*, University of the State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine.

15. Shkvir, V.D. Zahorodnii, A.H. and Vysochan, O.S. (2019), *Informatsiini systemy i tekhnolohii v obliku ta audyti [Information systems and technologies in accounting and auditing]*, 5th ed, Publishing House of Lviv Polytechnic, Lviv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 24.12.2025 р.